

“Ambientar el relat en un món exòtic forma part del plaer de l’escriptura”

Juli Alandes (Castelló de la Ribera) recupera per a la seua nova novel·la, *La mirada del cocodril* (Alrevés, 2014), inclosa en la col·lecció negra “Crims. cat”, el policia Miquel O’Malley. Un relat d’imaginació desbocada creuant de camins entre la *primavera Valenciana*, la història d’un mercenari sud-africà, un combatiu grup de música i una conspiració política local que acaba en pompes fúnebres.

—La seua, en alguns aspectes, és una novel·la més pròxima a John Le Carré que a Dashiell Hammett. El preocupava l’opinió dels puristes?

—Gens ni miqueta! [Riu.] Jo faig novel·les, i punt. Després, si són negres o no... En general, els tinc molta mania als puristes de tota mena. Jo sóc molt impur en tot.

—A una novel·la heterodoxa, un investigador heterodox, un antic mosso de formació filosòfica.

—No és tan inversemblant com es puga pensar. Els estudiants de filosofia ho tenen malament per guanyar-se la vida. Iestic convençut que hi deu haver algun policia llicenciat en filosofia, perquè conec molts dedicats a les coses més diverses. És aquesta idea actual de la utilitat de les universitats, que han de formar treballadors. No, mira, les universitats han de formar ciutadans que ja treballaran del que puguen. I la formació que tinguen no és sobrera. D’altra banda, O’Malley m’interessa perquè és la manera de contraposar dues realitats: el món irreal que ens agradaria i allò que és de veritat. Em serveix pel xoc entre mentalitats i perquè permet introduir referències cultes. Partisc de la base que al lector això no li suposa cap problema.

—L’altre protagonista és el Cocodril, un antic mercenari d’origen sud-africà, del qual es va contant una història molt potent. Arribà a pensar que tenia una novel·la pròpia?

—Podria tenir una novel·la, però resultaria desenfocat per la meua banda: m’agrada imaginar altres mons, però la meua realitat és la valenciana. Construir aquella història era una qüestió literària, d’ofici, i té un encant enorme sobretot per a l’autor. No negaré que m’ho he passat molt millor escrivint la seua història que la part valenciana, perquè m’havia de documentar. Ambientar el relat en un món exòtic forma part del plaer de l’escriptura. Vaig arribar a aquella zona de casualitat, a través d’una cantant

Juli Alandes, en una fotografia promocional.

portuguesa que venia d’allà, que em duagué a un escriptor que em va agradar prou, Mia Couto. I també a través de Doris Lessing i els relats africans de la seua joventut. Fonts de documentació literàries a banda de les històriques.

—Fins i tot, quan ja ens havíem oblidat de José Maria Aznar, vostè el recupera.

—Jo no vaig anar a buscar-lo, me’l vaig trobar allà! El personatge del Cocodril no, però tots els fets que s’hi contenen són absolutament històrics: des de les guerres de descolonització a Angola i Moçambic fins a l’intent de colp d’estat a Guinea Equatorial i el paper dels espanyols allà.

—Respecte a l’estil de la novel·la destacaria els diàlegs, quasi coreogràfics, fets amb molta precisió. Estan molt treballats o l’ofici acumulat fa que isquen de manera natural?

—Em trobe molt còmode. De fet, la part del Cocodril era també una manera d’evitar més diàlegs! [Riu.]. M’agrada, com a repte, reproduir una llengua versemblant. La llengua literària també la faig emprar, però els diàlegs aporten una riquesa lingüística—limitada de vegades per la normativa— amb unes possibilitats expressives enormes. També de diferències de registre, segons l’extracció i la procedència dels personatges. Això forma part de la diversió de l’escriptor i del lector atent. A més a més, a través dels diàlegs avança la narració també, i això està en la tradició de la novel·la negra. Fins i tot diria que els diàlegs punyents a l’estil chandlerià són la gran aportació del gènere a la literatura en general.

—Al llibre també es reflecteix la realitat social del País Valencià. Atès el seu potencial literari, no pensa que s’ha tardat molt a escriure sobre aquella realitat?

—Jo crec que sí. Vaig començar amb la novel·la negra perquè algú ho havia d’escriure. Per això va nàixer *El crepuscle dels afortunats* [del 2010]. També és veritat que hi ha un ritme, i els escriptors no són els periodistes, que tenen la virtut i la maledicció de la immediatesa. El novel·lista necessita un procés d’assimilació i preocupació per la realitat. Però potser es feia molta novel·la històrica perquè l’ara i ací no interessava.

Xavier Aliaga